

Jaarverslag zouavenmuseum 2020

Organisatie:

In 1995 werd de stichting zouavenmuseum opgericht. De Broeders van Saint-Louis zijn eigenaar van de collectie, de gemeente Halderberge heeft een bruikleenovereenkomst met de Broeders van Saint-Louis. Het bestuur van het zouavenmuseum voert deze overeenkomst uit namens de gemeente Halderberge. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (Breda onder nummer 41106831)

Het doel van het museum is het tentoonstellen, verwerven en het beheren van de collectie die bestaat uit beeldmateriaal, objecten en archiefstukken, die allen betrekking hebben op de pauselijke zouaven.

Op afspraak worden er rondleidingen gegeven voor groepen, het museum is op de aangeven tijden open voor bezoekers.

Voorwoord/inleiding

Het jaar 2020 is voor iedereen, dus ook voor het Zouavenmuseum een bijzonder jaar.

In maart is het land, evenals vele andere plaatsen op de wereld, getroffen door het Coronavirus. Dit zorgde ervoor dat er dit jaar een groot aantal zaken anders verliepen dan men vooraf verwacht had. Hierdoor was het museum een groot gedeelte van het jaar gesloten.

Het bezoekersaantal in 2020 is dan ook blijven steken op 283 bezoekers waarvan 128 met een museumkaart.

Iets anders waardoor dit een bijzonder jaar was voor het museum, werd veroorzaakt door ontwikkelingen binnen de gemeente Halderberge. Deze ontwikkelingen staan bekend als het komen tot een "cultuurcluster" binnen de gemeente; een cultuurcluster waarbij alle culturele instellingen onder een dak bij elkaar gebracht zouden worden in een vleugel van het voormalig internaat Saint-Louis. Hierover later meer in dit jaarverslag onder kopje activiteiten.

Een derde en laatste reden waarom 2020 een bijzonder jaar is geweest, is omdat er een forse wisseling heeft plaatsgevonden binnen het bestuur en de medewerkers.

Bestuur en medewerkers

In het jaar 2020 hebben in het bestuur en bij de medewerkers een aantal veranderingen plaatsgevonden.

Het bestuur bestaat uit vijf vrijwilligers die zorgen voor het beheer van de collectie, het archief en de openstelling:

- Paul van en Bosch
- Mark Buijs
- Kees Daleboudt (penningmeester)
- Antoine Tromp (voorzitter)
- Veronica Willemse (contactpersoon vrijwilligers)

De vrijwilligers die als gastheer/gastvrouw/rondleiders optreden:

- Annie Hommel
- Arno Hommel
- Hans Wolfs
- Marianne de Ruiter
- Marijke Zonneveld-Kouters
- Mimi Mooyman
- Anke van den Bosch-van de Buijs

Activiteiten

Dit kalenderjaar stond geheel in het teken van Corona. Na aanvankelijk een enthousiaste start met wederom een voltallig, nieuw bestuur, brak de Coronapandemie uit. Dit betekende dat het museum gedurende een groot aantal maanden gesloten bleef of alleen geopend was voor enkele bezoekers, omdat de RIVM-regels het niet toestonden om groepen te ontvangen in de beperkte verkeersruimte van het museum.

Ook vanwege het vermijden van risico's voor de ontvangende rondleiders en vrijwilligers is het museum dit jaar zeer beperkt open geweest.

Het bestuur is meerdere malen bij elkaar geweest waarbij het hoofdthema van de bijeenkomsten was; de vorming van het cultuurcluster.

In een vleugel van het voormalig pensionaat Saint-Louis (de Mariabouw) zou het museum samen met alle andere culturele instanties van Oudenbosch zijn nieuwe intrek krijgen. (Bekend onder de naam Cultuurcluster)

Dit traject is medio 2017 opgestart en heeft inmiddels heel wat stappen doorlopen om tot een gemeenschappelijke opzet te komen. Tekeningen en de verdeling van de oppervlakten waren reeds rond.

Op 7 oktober 2020 werd een aantal participanten van deze instanties bij de wethouder uitgenodigd om te horen dat het Cultuurcluster geen doorgang kon vinden vanwege de hoge extra kosten die dit met zich zou meebrengen.

Gezien het jarenlange en arbeidsintensieve voortraject was dit voor het bestuur een grote tegenvaller.

In de commissievergadering van 8 oktober heeft het bestuur nog een poging gedaan om toch een nieuwe museumruimte te krijgen op het terrein van Saint-Louis, bij voorkeur onder de prachtig gerenoveerde kapel (souterrain) van Saint-Louis.

Zowel in de raadsvergadering van 15 oktober als in een latere vergadering van 14 januari 2021 is telkens de vraag gesteld om te zoeken naar een geschikte tentoonstellingsruimte waarbij het zouavenmuseum samen met de Gidsen van Saint-Louis als wel met andere cultuurpartners, een gemeenschappelijke ruimte wilde krijgen liefst zo dicht mogelijk op het terrein van Saint-Louis.

Dit verzoek is tot nu toe nog niet gehonoreerd.

Samenwerking

- In het najaar is er een constructief overleg geweest met het bestuur van de Gidsen Van Saint-Louis om tot een samenwerking te komen. Een samenwerking waarbij men gebruik kan maken van elkaars kennis en elkaars historische verhalen . De Gidsen hebben in de kelder van het zouavenmuseum een ruimte gekregen voor opslag van hun spullen en om vanuit deze ruimte hun rondleiding op te starten, dit zolang de kapel nog niet toegankelijk is.
- Tevens is er een overleg geweest met enkele leden van het bestuur van het NVMO om tot nauwere samenwerking te komen. Vooralsnog is dit gebleven tot de wens om tot een gemeenschappelijk ticket te komen voor het bezoeken van beide musea. De (digitale) ticketservice werd dit jaar o.a. verzorgd door het toeristisch informatiepunt (TIP) in het voormalig station van Oudenbosch.
- Om meerder mogelijkheden te onderzoeken waar het museum ondergebracht zou kunnen worden is er contact geweest met het “Bestuur tot behoud van de basiliek”, een eventuele tentoonstellingsruimte in de crypte van de basiliek zou een mogelijke ruimte kunnen zijn voor ons museum. Dit is echter door de te beperkte beschikbare ruimte afgewezen.

Overige activiteiten

- Het bestuur heeft verschillende opties voor de toekomst waarbij het uitgangspunt is dat we een breder aanbod willen verzorgen dan alleen de zouaven. Tegen die achtergrond is de samenwerking met andere partners van belang, zoals de Gidsen van Saint-Louis. Een gezamenlijk aanbod versterkt het historisch verhaal van Oudenbosch met zijn religieuze geschiedenis, zijn internaten en zijn jarenlange uitgebreide onderwijs geschiedenis.
- Tevens ziet het bestuur een andere de noodzaak tot samenwerking. Omdat het museum alleen op vrijwilligers draait is het heel kwetsbaar. Daarom heeft het bestuur in december een oproep gedaan in de Halderbergse Bode om te komen tot meer vrijwilligers. Dit heeft geleid tot 8 reacties. Deze enthousiaste vrijwilligers worden ingewijd in de materie van het museum en maken een of meerdere rondleidingen mee. We zijn zeer content met dit verhoudingsgewijs grote aanbod omdat we nu ook op meerdere momenten van de week de deuren van het museum kunnen openen.

Laatste nieuws

Meest gelezen

Meest geliked

- Voor de Vrienden van het Museum is een originele kerstkaart verstuurd met daarop vermeld wat de actuele ontwikkelingen op dat moment waren van het museum.
- Het bestuur heeft niet alleen het doel om vanuit een andere plaats (dichter bij Saint-Louis) een plaats te vinden, maar het bestuur wil ook het verhaal van de geschiedenis van de Oudenbosch in het algemeen en van de Broeders van Saint-Louis in het bijzonder, gezamenlijk voor het voetlicht brengen. Dit is dan ook het doel voor de toekomst: een breder verhaal met meer, en meer verschillende, aspecten van de (religieuze) geschiedenis te vertellen.
- Samenwerking met andere partijen is ook ingegeven om tot meer vrijwilligers ter beschikking te krijgen zodat het museum meer open kan zijn.
- Dhr. J.Michielsen heeft voor het museum een 10 minuten durende film gemaakt over de geschiedenis van de zouaven. Deze film is op Facebook geplaatst en eveneens te bekijken op YouTube "Zouaven,soldaten voor de paus."
- In het najaar is er contact geweest met de conservator Janine Vester om ons te adviseren m.b.t. het beheer van de collectie.
- In december is er een gepaste mailing uitgegaan naar alle Vrienden van het Museum, een kaart met wensen voor de feestdagen en tevens een update over de ontwikkelingen van dit jaar.
- Alle vrijwilligers zijn in deze decembermaand ook getraakteerd op een cadeaubon om hen te bedanken voor hun inzet.

Bijeenkomsten door het bestuur of door leden van het bestuur

- 23 januari Bestuursvergadering
- 31 januari Bijeenkomst vrijwilligers
- 12 maart Bestuursvergadering
- 19 maart Bestuursvergadering
- 19 mei Bestuursvergadering

- 25 augustus Bestuursvergadering
- 7 oktober met wethouder Mollen afwijzing cultuurcluster
- 8 oktober inspreken commissievergadering
- 15 oktober raadsvergadering bestemming museum
- 22 oktober bijeenkomst Hart van Oudenbosch
- 28 oktober bestuursvergadering
- 16 december bestuursvergadering
- 23 december met raadslid Geert Huijpen en Gidsen van Saint-Louis

Financieel overzicht

In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de jaarrekening.

Vooruitblik

De maatschappij is in de afgelopen 50 jaar echter hard veranderd, m.n. het beeld dat we hebben t.a.v. alles wat te maken heeft met religie, geloof en geloofsbeleving, wijkt nogal fors af van hoe er gedacht werd in de jaren 60 .

Wat betekent dit echter voor de komende generaties?

Jongeren hebben een totaal andere beleving bij alles wat te maken heeft met religie en de betekenis van deze cultuur voor het hedendaagse leven.

Hoeveel kinderen van 12 weten nog iets van wat hier ooit van enorme invloed is geweest in een plaats als Oudenbosch.

Daarom is het des te belangrijker om de herinneringen aan wat met dit religieus erfgoed te maken heeft, te bewaren voor de komende generaties.

De “pareltjes” zoals wij die in Oudenbosch hebben, zijn daarom heel belangrijk om die goed in de etalage te plaatsen. Een hernieuwde belangstelling voor het binnenlands toerisme speelt daarbij ook een grote rol.

Een van die pareltjes is dit zouavenmuseum, een unieke collectie, waarvan het verhaal nauw verbonden is met de geschiedenis van Saint-Louis en samen met de internaats geschiedenis een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de religieuze geschiedenis in deze streek, uniek in Nederland.

Alleen, welke bezoekersgroep zal de komende jaren, zonder enige voorkennis en verbondenheid met de zouaven, het museum bezoeken? Tot op heden zijn de bezoekers vaak familieleden die enige connectie uit het verleden hebben met de zouaven. Wij willen echter een breder en groter publiek aantrekken en dat kan alleen als het totale aanbod uitgebreid wordt.

Wanneer dit niet gerealiseerd kan worden dan komt het voortbestaan van dit unieke museum op de tocht. Daarom is de ambitie om samen met de verschillende partners, die deel uitmaken van het religieus erfgoed, een zo breed mogelijk gezamenlijk verhaal aan te bieden aan de bezoekers van onze plaats.

In de meest ideale situatie voorziet een bezoek aan Oudenbosch in een, aaneengekoppelde serie van gebouwen, met daarbij het unieke verhaal vertellend, van wat hier ooit in de jaren tussen 1840 en 2005 plaats vond.

Deze samenwerking is een must als we het verhaal krachtadig willen wegzetten. De gebouwen situatie vult elkaar aan, net zoals het inhoudelijke verhaal aanvullend is. De reeds voorzichtige ingezette samenwerking met de gidsen van Saint-Louis is daarvan een mooi voorbeeld.

Om dit te kunnen realiseren willen we komen tot een nieuwe bestuurskoepel; een bestuur waaronder de verschillende onderdelen los kunnen functioneren maar wel verbinding met elkaar hebben door het gemeenschappelijke historische verhaal van Oudenbosch.

▲ Kapel Saint Louis staat vrijwel volledig in de steigers. FOTO: PETE BRAWN

Zouavenmuseum niet in souterrain onder kapel

De wens van de stichting Zouavenmuseum, gidsen van Saint Louis en actiegroep Hart van Oudenbosch om het museum onder de kapel van Saint Louis onder te brengen wordt niet gehonoreerd. Hoewel een meerderheid van de raad de verhuizing wel toejuicht, schaarden de coalitiepartijen zich op het laatste moment toch achter wethouder Jan Mollen.

Wim van den Broek

Oudenbosch

Hij vond een volledige restauratie van het souterrain

mone Dirven (CDA), die de motie indiende. „Straks hebben we een duur opgeknapt kapel op een bouwval staan. Het souterrain biedt juist veel kansen. Om artiesten te ontvangen, die in de kapel concerten verzorgen, om bezoekers in de pauze te laten genieten van een drankje en om er hét museum van Oudenbosch van te maken, waar de geschiedenis van de Zouaven, de broeders maar ook

het totale project”, aldus Gerard Huijpen (VVD). De Zouaven zag hij liever ondergebracht in of onder de basiliek, maar dat was volgens Dirven ‘je reinste geschiedvervalsing’: „De Zouavencollectie is vanuit de broeders ontstaan, niet vanuit de parochie.”

Ook Bert Suijkerbuijk (Lokaal Halderberge) geloofde aanvankelijk in de verhuizing van de collectie, omdat ook de verkoop van het huidige Zouavenmuseum in het oude raadhuis geld opleverde.

Het doel is om de openingstijden van het museum in 2021 uit te breiden daarom is er een oproep gedaan in o.a. de Halderbergse Bode.

De eerste reacties laten op het eind van 2020 zien dat dit 7 nieuwe vrijwilligers heeft opgeleverd.

24 februari 2021

Antoine Tromp